

BUNDESKUNSTHALLE

JAPANS LIEFDE VOOR HET IMPRESSIONISME

Van Monet tot Renoir

8 oktober 2015 t/m 21 februari 2016

Inhoud

1. Algemene informatie	blz. 2
2. Informatie over de tentoonstelling	blz. 5
3. Catalogus bij de tentoonstelling	blz. 6
4. Speciaal programma rond de tentoonstelling (selectie)	blz. 7
5. Hoe maken we de tentoonstelling voor iedereen toegankelijk?	blz. 8
6. Lopende en toekomstige tentoonstellingen	blz. 10

Hoofd communicatie / persvoorlichter
Sven Bergmann
T +49 228 9171-204
F +49 228 9171-211
bergmann@bundeskunsthalle.de

Kunst- und Ausstellungshalle
der Bundesrepublik Deutschland GmbH

Friedrich-Ebert-Allee 4
53113 Bonn
T +49 228 9171-0
F +49 228 234154
www.bundeskunsthalle.de

Geschäftsführer
Reinier Wolfs
Dr. Bernhard Spies

Vorsitzender des Kuratoriums
Ministerialdirektor Dr. Günter Winands

HRB Nr. 5096
Amtsgericht Bonn
Umsatzsteuer ID Nr. DE811386971

Konto 3 177 177 00
Deutsche Bank Bonn
BLZ 380 700 59
IBAN DE03 3807 0059 0317 7177 00
BIC DEUTDE33080

Algemene informatie

Tentoonstellingsduur	8 oktober 2015 t/m 21 februari 2016
Directeur	Rein Wolfs
Zakelijk leider	Dr. Bernhard Spies
Hoofdcurator	Atsushi Miura
Curator	Beate Marks-Hanßen
Assistent van de curator	Hiroshi Kumazawa
Idee en tentoonstellingsadvies	Detmar Westhoff
Wetenschappelijk advies	Masato Satsuma
Tentoonstellingsleider	Susanne Annen
Kleurconcept en grafische vormgeving	Meyer Voggenreiter
Hoofd communicatie / persvoorlichter	Sven Bergmann
Catalogus / pers-exemplaar	€ 49,95 / € 25 op vertoon van een entreebewijs kost de catalogus € 39,95.
Openingstijden	dinsdag en woensdag: 10.00 tot 21.00 uur donderdag t/m zondag: 10.00 tot 19.00 uur vrijdag: 10.00 tot 19.00 uur op vrijdag voor aangemelde groepen vanaf 9.00 uur open op maandag gesloten
Entree	
normaal tarief / gereduceerd tarief / gezinskaart	€ 10 / € 6,50 / € 16
happy-hour-ticket	€ 6 dinsdag en woensdag: 19.00 tot 21.00 uur donderdag t/m zondag: 17.00 tot 19.00 uur (alleen voor individuele bezoekers)

Kaarten via de online-verkoop

normaal tarief / gereduceerd tarief / gezinskaart € 11,90 / € 7,90 / € 19,90

entreebewijzen incl. VRS-
vervoersbewijs in de voorverkoop via
www.bonnticket.de
telefonische kaartverkoop: +49 228
502010 en bij alle bekende
voorverkoopadressen

Openbare rondleidingen

dinsdag: 18.00 uur
zaterdag: 14.00 uur
zon- en feestdagen: 15.00 uur
€ 3 / gereduceerd tarief € 1,50 exclusief
entree

Rondleidingen voor kinderen

zon- en feestdagen, 14.45 uur tot 16.15
uur

Van zonsopgang tot zonsondergang

deelname gratis met entreebewijs

Audioguide

€ 4 / gereduceerd tarief € 3
Duits en Engels (ca. 60 minuten)

Informatie-app

150 vragen – 150 antwoorden over
het onderwerp impressionisme met
afbeeldingen

pretty. smart.
menupunten kunst / impressionisme
gratis te downloaden in de App Store of
via Google Play
www.craftedcoding.com/grasp

Openbaar vervoer

metrolijnen (U-Bahn) 16, 63, 66 en bus
610, 611 en 630 tot Heussallee /
Museumsmeile

Parkeergelegenheid

parkeergarage aan de Emil-Nolde-Straße
navigatie: Emil-Nolde-Straße 11, 53113
Bonn
[www.apcoa.de/parken-
in/bonn/museumsmeile.html](http://www.apcoa.de/parken-in/bonn/museumsmeile.html)

Informatie voor de pers (Duits / Engels) www.bundeskunsthalle.de/presse

Informatie over het speciale
programma rond de tentoonstelling
en aanmelding voor
groepsrondleidingen

T +49 228 9171-243
F +49 228 9171-244
kunstvermittlung@bundeskunsthalle.de

Algemene informatie (Duits / Engels) T +49 228 9171-200

Vervoerspartner

Mediapartner

Culturele partner

Informatie over de tentoonstelling

Voor de allereerste keer in Europa worden de belangrijkste Japanse collecties van het vroege modernisme gepresenteerd. Tot voor kort was het Westen zich er nauwelijks van bewust dat Franse modernistische schilderijen ook in het land van de rijzende zon werden verzameld. Deze tentoonstelling brengt daar verandering in met meer dan 100 topstukken van Franse impressionisten en post-impressionisten zoals Monet, Manet, Gauguin, Pissarro, Cézanne, Signac en Bonnard, om er maar een paar te noemen. Deze selectie wordt aangevuld met indrukwekkende werken (van voor 1920) van Japanse kunstenaars die, geïnspireerd door de Franse modernisten, schilderijen in westerse stijl maakten en zo de basis legden van de Japanse moderne kunst.

Frankrijk en Japan – de oorsprong

De expositie vertelt de geschiedenis van de artistieke wisselwerking tussen Japan en Europa vanuit een nieuw perspectief. Met het handelsverdrag van 1855, waarmee Japan toegang kreeg tot de internationale markt, ontstond er ook een opening op het gebied van de beeldende kunst. Europese kunstenaars ontdekten vanaf 1860 Japanse houtgravures, terwijl aan de andere kant Japanse verzamelaars en succesvolle zakenlieden zoals Kôjirô Matsukata en Magosaburô Ôhara ruim 100 jaar geleden begonnen met de aanleg van enkele van de opmerkelijkste impressionistische collecties ter wereld. Tot in de laatste decennia van de 20e eeuw kwamen er bovendien nog andere uitzonderlijke verzamelingen tot stand, met name in beroemde Japanse musea zoals het POLA Museum of Art en het Tokyo Fuji Art Museum.

Het doel van deze tentoonstelling is om al deze collecties voor te stellen aan het Europese publiek, bij wie ze tot dusverre onbekend zijn. De expositie biedt verder inzicht in de samenstelling van de Japanse impressionistische verzamelingen en schetst een beeld van de historische factoren die een rol speelden bij hun totstandkoming.

Japans liefde – een wisselwerking

De tentoongestelde werken illustreren de wederzijdse inspiratie tussen Japanse en Franse kunst. Sinds de ontsluiting van Japan in het midden van de 19e eeuw waren Franse schilders gefascineerd door de Japanse ukiyo-e-houtgravures, die niet alleen een sterke invloed hadden op hun eigen werk, maar ook mede aanzet gaven tot de opkomst van het japonisme. Anderzijds deed de westerse schilderkunst vlak na de start van de “Japanse hype” in Europa zijn intrede in het land van de rijzende zon. Japanse kunstenaars die rond de eeuwwisseling in Frankrijk leefden en werkten, brachten het academische en plein-air schilderen en het impressionisme naar Japan.

Vanuit deze achtergrond kunnen we eindelijk nieuw licht werpen op het fenomeen van de Japanse liefde voor het impressionisme.

Catalogus bij de tentoonstelling

Omvang:	256 bladzijden met 200 kleurenafbeeldingen
Formaat:	24,5 x 28,0 cm
Uitgever:	gebonden uitgave in het Duits en Engels Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland
Handels-/ museumuitgave:	Prestel, München
ISBN:	978-3-7913-5493-4
Prijs:	€ 49,95

Speciaal programma rond de tentoonstelling (selectie)

Rondleiding en lunchpakket

KUNSTPAUZE

Op de volgende woensdagen, telkens van 12.30-13.00 uur: 21 oktober, 18 november en 2 december

€ 9 (rondleiding, entree en lunchpakket) / € 4 (zonder lunchpakket)

Voor groepen moeten aparte afspraken worden gemaakt.

Om werkende mensen de kans te geven even hun werkplek te verlaten, bieden wij in de middagpauzes een korte rondleiding van 30 minuten over een specifiek thema aan. Na afloop krijgen de deelnemers een lunchpakket mee.

Snelle rondleidingen_dj_drankjes

WEDNESDAY_LATE_ART

woensdag 9 december, 18.00-21.00 uur

€ 10 / gereduceerd tarief met ELLAH-card € 6, inclusief consumptie

Snelle rondleidingen en uitleg over de getoonde kunst.

Baby-Art-Connection

Rondleidingen en gesprekken voor ouders met een baby

VAN COMMODE TOT MUSEUM

Op de volgende woensdagen, telkens van 10.15-11.45 uur: 28 oktober, 4 en 25 november, 9 december en 16 december

€ 12, inclusief bezoek aan de tentoonstelling (een van de ouders met baby)

Informatie en kaartverkoop: tel. +49 228 9171-200

Ouders met hun baby in de kinderwagen of in een draagzak kunnen samen met kunsthistorica Judith Graefe lopende tentoonstellingen bezoeken. Na afloop kan in een informele sfeer met koffie en gebak (op eigen kosten) over het geziene worden nagepraat.

Workshop schilderen met olieverf

WATERLELIES

dinsdag 10 of 24 november of 8 december, steeds van 16.00-21.00 uur

€ 40 per les / per deelnemer

Rondleiding door de tentoonstelling en zelf aan de slag

We zijn altijd weer gefascineerd door schilderijen van waterlelies. Dat geldt zowel voor het onderwerp zelf als voor de geschilderde weergave ervan. Met deze cursus willen we graag dieper ingaan op het bijzondere karakter van de voorstelling.

Hoe maken we de tentoonstelling voor iedereen toegankelijk?

Het ondersteuningsproject “Inklusion”

Musea willen het liefst niemand buitensluiten. Ze willen iedereen scholen en alle bezoekers als individuen behandelen. Het pilotproject “Inklusion” werkt aan de stapsgewijze ontwikkeling van een barrièrevrije en “iedereen insluitende” manier van kennisoverdracht bij tentoonstellingen en collecties. Het ontwikkelt voor specifieke onderwerpen modules die als voorbeelden en mijlpalen kunnen worden overgenomen.

Voor het pilotproject “Inklusion” wordt samenwerking gezocht met relevante partijen. Het Bundesverband Museumspädagogik geeft hierbij advies, terwijl de Verein Blinde und Kunst helpt bij de ontwikkeling van concrete modules. “Inclusief” gedrag houdt in dat mensen met een beperking actief meedoen.

De tastmodules *Touchscreen I/II* brengen als tastbaar beeldcommentaar een dialoog op gang tussen blinden en zienden. Luisterstations beschrijven belangrijke onderwerpen van de impressionistische schilders en maken het ruimtelijk concept van deze tentoonstelling begrijpelijk.

Het pilotproject “Inklusion” wordt gesteund door overheidsinstanties voor cultuur en media op grond van een besluit van de Duitse Bondsdag, de Aktion Mensch en de Kämpfen Stiftung.

Samenwerkingspartners zijn de Klassik Stiftung te Weimar, het Museum Kunst und Gewerbe te Hamburg, de Städtische Museen in Freiburg, het Bundesverband Museumspädagogik en de Verein Blinde und Kunst.

In het kader van het project zijn verschillende modules ontwikkeld:

De tastmodules *Touchscreen I/II*

Susanne Ristow, een Düsseldorfse kunstenares en kunstpedagoge, heeft een serie van twaalf afbeeldingen gemaakt die in de context van de tentoonstelling *Japans liefde voor het impressionisme. Van Monet tot Renoir* als een interactieve overdracht tussen de Japanse en Europese kunst gezien kunnen worden.

De “inclusieve” tastmodules *Touchscreen I* en *Touchscreen II* zijn een kunstzinnige interpretatie van de tentoonstellingsinhoud in de vorm van windschermen, die ontleend zijn aan de Japanse traditie van kamerschermen. De afzonderlijke beeldelementen zijn met materialen als olieverf, was, lijm, takken, touw, houtfineer, natuurlijke vezels, textiel, schelpkalk, enzovoort als reliëfs vormgegeven, waardoor de oppervlakken op de tast te ervaren zijn. Daarbij worden Japanse en Franse motieven uit de tentoonstelling en andere objecten uit beide culturen met elkaar vermengd tot een volkomen op zichzelf staande interpretatie.

De schermen zijn niet bedoeld als lesmateriaal, maar als een commentaar op de schilderijen, een commentaar dat moet uitnodigen tot een dialoog met blinden, slechtzienden en zienden.

Geluidsmodules in de vorm van luisterstations

De tentoonstelling wordt “inclusief” begeleid en verder uitgebreid met klankruimten en luisterstations. Essentiële motieven in de impressionistische schilderkunst zijn hoorbaar geënceneerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor de voornamelijk in de buitenlucht (plein-air) geschilderde “vertrouwde landschappen” (*paysages intimes*), de wisselende jaargetijden en de veelzijdige weergave van water en wateren. Compositorische elementen van de schilderkunst zijn zowel te vinden in de impressionistische muziek van die tijd als in de Japanse voorliefde voor kunstig aangelegde landschappen en tuinen.

Japanse gedichten over de natuur in de vorm van haiku's hebben in het Japans een geheel eigen klank en dat geldt eigenlijk ook voor de toonaangevende literatuur van een populaire en dweperige kunstkritiek (Julius Meier-Graefe). De akoestisch beschreven schilderijen zijn vooral bedoeld voor blinden en slechtzienden. Daarbij maken kunsthistorische beschouwingen plaats voor beschrijvingen van de voorstellingen. Voor alle bezoekersgroepen biedt het gesproken woord van de curator een concrete beschrijving van de tentoonstelling en de ruimte waarin die te zien is.

Lopende en toekomstige tentoonstellingen

HANNE DARBOVEN

Eigentijdse geschiedenis

tot 17 januari 2016

De grote, wereldwijd invloedrijke conceptuele kunstenaar Hanne Darboven (1941-2009) ontwierp als alerte toeschouwer van de politieke gebeurtenissen van haar tijd omvangrijke werken die ook als commentaren op alledaagse gebeurtenissen te lezen zijn. Haar fascinerende levenswerk omvat in een grote stilistische verscheidenheid bespiegelingen op de ontwikkeling van onze geschiedenis, cultuur en maatschappij. Als hommage aan dichters, filosofen, wetenschappers, politici en kunstenaars is de esthetiek van haar seriële werken nog altijd heel toonaangevend. De verwevenheid van kunst, politiek, maatschappij en haar eigen leven, evenals de band tussen de afzonderlijke expressievormen, zoals literatuur, beeldende kunst, film en muziek, bepalen de thema's van haar herinneringswerken. Het verleden en "heden" worden door het verweven van teksten, foto's of ansichtkaarten en wiskundige berekeningen samengevoegd tot collages waarin oneindig veel (eigentijdse) geschiedenissen doorschemeren.

Het retrospectief in Bonn presenteert de grote verscheidenheid van haar karakteristieke seriële schrijfwerken en haar kunstvoorwerpen; materialen uit haar grote atelier en woonhuis – een encyclopedisch aandoend archief der dingen – maken de ideeëkosmos van de kunstenaar invoelbaar.

Hanne Darboven. Retrospectief in twee delen

Een samenwerking van de Bundeskunsthalle in Bonn en het Haus der Kunst in München met de Hanne Darboven Stiftung in Hamburg

ARTISTS AGAINST AIDS

Tentoonstelling en veiling ten behoeve van de Duitse aids-stichting

Tentoonstelling in de Ostgalerie: 11 t/m 25 november 2015

Opening: dinsdag 10 november 2015, 19.00 uur

Veiling: woensdag 25 november 2015, 19.00 uur

Geselecteerde eigentijdse kunst komt op 25 november in de Bundeskunsthalle onder de hamer. Zo'n 50 werken zal prof. Henrik Hanstein van Kunsthaus Lempertz uit Keulen op deze dag in Bonn veilen. Alle kunstwerken zijn geschonken door de kunstenaars en galleries die door curator Daniel Hug, directeur van ART COLOGNE, zijn benaderd voor Artists against Aids. De werken kunnen vooraf bekeken worden: ze zijn vanaf 11 november twee weken lang te zien in de Ostgalerie van de Bundeskunsthalle. De opbrengst van de veiling wordt door de Duitse aids-stichting geschonken aan hiv- en aidspatiënten, die de hulp van de stichting hard nodig hebben. Beschermvrouwe van Artists against Aids is actrice Hannelore Elsner.

**GESPREK MET DE MEDIA OVER HET
TENTOONSTELLINGSPROGRAMMA VAN 2016**

vrijdag 6 november 2015, 11.00 uur

Accrediteren via tel. +49 228 9171-204 of per e-mail:
presse@bundeskunsthalle.de.

BUNDESKUNSTHALL OF FAME

Graffiti & Street Art Festival

20 t/m 29 november 2015

Graffiti op de museummuren en street art in een tentoonstellingsruimte – kan dat? Wij proberen het. In het decor van betonnen muren en straten van de inmiddels afgelopen tentoonstelling over Karl Lagerfeld gaat tijdelijk de grootste Indoor Hall of Fame van Duitsland open: de BundeskunstHALL OF FAME! Internationale grootheden uit de scene en nieuwkomers gaan aan het werk in de verlaten tentoonstellingsruimte en zullen deze in een tijdsbestek van 10 dagen van een nieuw uiterlijk voorzien. De bezoekers kunnen dit proces live volgen en krijgen bovendien de kans om mee te werken met de kunstenaars. De BundeskunstHALL OF FAME nodigt mensen uit voor workshops en jamsessies, graffiti-wedstrijden, concerten en nog veel meer.

Informatie op de flyer, via www.bundeskunsthalle.de en via www.facebook.com/Bundeskunsthalle

Hoofd communicatie / persvoorlichter

Sven Bergmann

T +49 228 9171-204

F +49 228 9171-211

bergmann@bundeskunsthalle.de